

Forord

Denne bog handler om offentlig-private partnerskaber (OPP) i bygge- og anlægsprojekter, således som det i de senere år er kommet på dagsordenen herhjemme. OPP er en politisk vision om at skabe bedre og billigere offentligt byggeri ved at lade private virksomheder varetage en større del af opgaveløsningen, således at der kan trækkes på de kompetencer, som de private virksomheder besidder, samtidig med at den offentlige parts kompetencer også er til stede i projektet. Men OPP er også ved at være en realitet herhjemme, efterhånden som forarbejde, lovgivning, betænkninger osv. er på plads og de første pionerprojekter er gået i gang.

Der er såvel i den danske debat som i den internationale litteratur mange forskellige bud på, hvad der er den rigtige afgrænsning af og definition på OPP. Forskellene består oftest i, hvor bredt eller snævert koncepter defineres, og grundlæggende er fællesnævneren for offentlig-privat samarbejde, at der inddrages private parter i udviklingen og varetagelsen af offentlige opgaver, faciliteter og serviceydelser. Vi anlægger i denne bog en pragmatisk synsvinkel på OPP, samtidig med at vi bevarer fokus på bygge- og anlægsprojekter. Det er et spørgsmål om ikke at lade sig begrænse af vanetænkning og teoretiske diskussioner, men søge erfaringer, hvor de findes, og muligheder, hvor de kan skabes.

OPP samler mange forskellige aktører i projektet og forener forskellige motiver og hensyn i et fælles projekt. Den offentlige bygherre, som nu træder i baggrunden og faktisk slet ikke er den formelle bygherre, vil for det første være interesseret i at realisere et givet projekt effektivt og billigere. Men der kan for det andet også spille andre hensyn ind; især ønsket om at skabe innovative løsninger, som både kan gavne i det aktuelle og i fremtidige projekter, og som kan skabe større samfundsmæssig værdi; og ligeledes kan likviditetsmæssige og risiko-

mæssige betragtninger tænkes at være relevante for de offentlige virksomheder, der påtænker at indgå i et OPP-projekt.

Hvad angår de private aktører – hvad enten de leverer rådgivning, udfører byggeriet eller medvirker i den følgende driftsfase – er motiverne egentlig mere klare: Det drejer sig først og fremmest om lønsomt at afsætte den ydelse, som er virksomhedens bidrag til projektet. Sådan må det være, hvad enten det er en forsikringsrådgiver, advokat, ingeniør, bank, entreprenør eller andet. Det er der ikke noget odiøst i, da det netop er de enkelte private virksomheders fokus på at levere deres kerneydelse så godt som muligt, der i det rigtigt konstruerede OPP-projekt får den fælles værdiskabelse til at blive en realitet.

Bogen er først og fremmest skrevet til ledere og medarbejdere i private og offentlige organisationer, der leder efter en dybere praktisk forståelse af offentlig-private partnerskaber inden for byggeri og anlægsvirksomhed i praksis, eller som overvejer at anvende OPP. Men bogen imødekommer også det behov, der er i undervisningsmæssig sammenhæng for at kunne trække på de danske erfaringer, der indtil nu findes på området.

Projektet tog sin begyndelse i foråret 2004, hvor en arbejdsgruppe bestående af Mette Plejdrup (Vejdirektoratet), Jørgen Kjærulff Nielsen (Willis), Henrik Als Andersen (Birch & Krogboe) samt bogens to redaktører mødtes et antal gange for at diskutere mulighederne i OPP ud fra forskellige faglige perspektiver. På det tidspunkt var der en meget sparsom praksis på området i Danmark, men der var også stor interesse for det – både i lyset af de udenlandske erfaringer og på baggrund af den indsats, som Erhvervs- og Byggestyrelsen (EBST) gjorde på området.

Vi har ikke haft til hensigt at udarbejde en forskningsmæssig publikation, men har ønsket at skabe en velfunderet og praktisk orienteret bog, der præsenterer metoder og erfaringer på området. Bogens kapitler er derfor skrevet af dygtige folk med omfattende erfaring inden for deres respektive arbejdsområder. De deltagende forfattere er udvalgt ud fra vores kendskab til, hvilke initiativer der har været i gang herhjemme. Desuden har vi tilstræbt at dække forholdsvis bredt og både præsentere erfaringer fra de offentlige bygherrer og andre aktørers side samt fra deres samarbejdspartnere i den private sektor. Endelig har det været vigtigt for os at finde organisationer, der har arbejdet så meget som muligt med OPP. Det er også grunden til, at vi har valgt at ind-

drage erfaringer fra udlandet i bogen. Resultatet, som læseren selv kan bedømme, er efter vores overbevisning blevet et ganske godt – og repræsentativt – billede af konturerne af den danske OPP-praksis.

Det er en bog om danske metoder, udfordringer, muligheder og erfaringer. Uden de mange forfatteres indsats var det ikke blevet til en helstøbt bog. Derfor vil vi gerne rette en tak både til de personer, der har skrevet kapitlerne, og til de organisationer, der ikke blot har vist åbenhed og villighed til at dele erfaringer, men som også har givet deres medarbejdere mulighed for at skrive kapitlerne. Desuden tak til Tine Andreassen, Karina Skovvang Christensen og Peter Fruergaard, som har ydet en meget stor indsats i forbindelse med det redaktionelle arbejde og korrekturlæsning.

Herudover vil vi også takke vores samarbejdspartnere i løbet af projektet. Først og fremmest Fonden Realdania, der har ydet finansiell støtte til projektet, men også Børsens Forlag, som har udgivet bogen og udvist stor smidighed undervejs.

Per Nikolaj Bukh og Torben Korsager
Århus, maj 2006